

БІБЛІОТЕКА МОЛОДОГО ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ

ЕЛЕКТРОННА ДЕМОКРАТІЯ: СПОДІВАННЯ ТА ПРОБЛЕМИ

ББК 66.0+67.0

E50

УДК 35.01:65.012.1:519

Матеріали готували: Джоан Кедді та Крістіан Вергес; Енн Макінтош (порівняльний огляд сучасної практики); Стивен Коулмен (аналіз майбутнього демократії та інтернету).

Випуск серії видань „Бібліотека молодого державного службовця” здійснюється у рамках державної Програми підготовки та залучення молоді до державної служби та служби в органах місцевого самоврядування, створення умов для її професійного зростання, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2003 року № 1444 та Програми розвитку державної служби на 2005—2010 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 8 червня 2004 року № 746, зі змінами та доповненнями.

Електронна демократія: сподівання та проблеми / Джоан Кедді, Крістіан Вергес [та ін.]; [пер. з англ. С. Соколик, О. Оржель, К. Гомма]. — К.: Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2009. — 164 с. — (Бібліотека молодого державного службовця). — Переклад за вид.: OECD Books: Promise and Problems of E-Democracy: Challenges of online citizen engagement (OECD, 2004). — ISBN 978-966-8918-22-3

Видання спирається на документи Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) та присвячене важливому питанню використання інформаційних та комунікаційних технологій у залученні громадян до розроблення політики у країнах ОЕСР. Також розглядаються уроки з використання інформаційних технологій у процесі розроблення політики, забезпечення можливості для консультацій і громадської участі у формуванні політичного курсу.

Розраховане на державних службовців, управлінців, а також студентів ВНЗ управлінського спрямування і буде корисним у процесі розвитку електронної демократії, створення „електронного міністерства”, налагодження співпраці з громадянами у процесі розроблення політики шляхом використання сучасних інформаційних технологій, а також забезпечення адаптації процедур у державному секторі України до стандартів Європейського Союзу.

ББК 66.0+67.0

УДК 35.01:65.012.1:519

Оригінальний випуск видано ОЕСР англійською та французькою мовами під назвою:
Promise and Problems of E-Democracy: Challenges of online citizen engagement
Promesses et limites de la démocratie électronique: les défis de la participation
citoyenne en ligne
© OЕСR, 2004

Усі права застережено.

Відповідальність за якість перекладу українською мовою та його автентичність несе Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу.

Видання здійснене коштом Державного бюджету України.

Публікується за згодою ОЕСР, Париж

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦОВА
International Centre for Economic Cooperation and Development
(OECD), Paris, 2004

ЗІБЛІОТЕКА @ Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, переклад та видання українською мовою, 2009

ЗМІСТ

Передмова від видавця	7
-----------------------------	---

Перспективи і проблеми електронної демократії: виклики у сфері електронного залучення громадян

Передмова	10
Загальна інформація	11

ЧАСТИНА І. Використання інформаційно-комунікаційних технологій для підвищення рівня залучення громадян до процесу вироблення політики

Загальний огляд	23
Вступ	26

A. Інформування, консультації та участь	29
1. Історія питання	29
2. Цілі е-залучення	33
3. Розроблення систем е-залучення	38
Пропагуйте ваші онлайніві консультації	43
4. Інформування онлайн	44
Доступ до інформації	45
Зрозумілість інформації	47
5. Е-консультації	49
Необхідні інструменти	50
Шаблон розробки веб-сайтів для онлайнівіх консультацій	52
Технології для підтримки онлайнівішого обговорення	53
Обмеження щодо онлайнівіх консультацій	56
6. Е-участь	56
Е-звернення	57
Онлайніві референдуми	58
B. Труднощі та виклики	60
7. Цифровий розрив	60
Оптимісти і песимісти	61
8. Активна громадянська позиція	64
Створення онлайн-спільнон	64
Залучення молодих людей	65
9. Аналіз е-участі та зворотний зв'язок	69
Аналіз е-участі	70
Зоротний зв'язок	71

10.	Оцінювання е-залучення	73
	Визначення цілей	73
	Три точки зору щодо оцінювання	74
11.	Формування готовності до е-залучення на всіх рівнях	77
	Вчитися на досвіді місцевих органів влади	77
12.	Виклики майбутнього	83
	Виклик № 1 — проблема масштабу	84
	Виклик № 2 — розвиток спроможності та активної громадянської позиції	85
	Виклик № 3 — забезпечення послідовності	87
	Виклик № 4 — проведення оцінювання е-залучення	89
	Виклик № 5 — питання готовності	90
С.	Винесені уроки з досвіду країн-членів ОЕСР	92
13.	Ситуативні дослідження е-залучення у країнах-членах ОЕСР	92
	Грунтуватися на досвіді інших: місцевому, національному та міжнародному	92
	Фінляндія: Поділіться з нами своїми поглядами	98
	Нідерланди: Е-консультації про їжу майбутнього	103
	Швеція: Калікс: щорічні консультації	105
	Швеція: Електронний діалог у районній раді Норрмальму	107
	Італія: Муніципалітет Болоньї: проект DEMOS	111
	Італія: PEG — онлайн-овий план дій муніципалітету Цесени	113
	Австралія: Огляд оборонної політики (Defence Review 2000)	116
	Велика Британія: Парламентське онлайн-розслідування домашнього насильства	118
	Велика Британія: Floodforum.net	121
	Європейська комісія: Інтерактивне вироблення політики (ІВП)	124
	Додаток 1. Терміни, що застосовуються у сфері е-залучення	129
	Додаток 2. Спільні дослідницькі проекти	132
	Бібліографія	140
Частина II. Майбутнє інтернету та демократії: подалі від метафор і ближче до політики		
	Досліджуючи метафори	144
	Де шукати демократію?	146
	Як винайти е-демократію?	148
	Як зробити демократичне представництво дієвим	151
	Простір довіри	153
	Конституційна інтеграція	154

Значуща інтерактивність	155
Зони мовчання – зони глухоти	156
На шляху до політики е-демократії	159

Бібліографія	162
---------------------------	------------

Тематичні блоки

1.	Настанови для успішних електронних консультацій	12
2.	Інструменти електронного залучення на кожному етапі вироблення політики	16
3.	Питання для оцінювання електронного залучення	21
2.1.	Європейська Комісія: інтерактивне вироблення політики	38
3.1.	Великобританія: рекомендації Комітету з питань інформації Палати громад	42
3.2.	Нідерланди: пропагування е-консультацій щодо Національної стратегії сталого розвитку	43
4.1.	Нідерланди: електронна пошта Амстердама	46
4.2.	Швеція: Ельвшьо і Норрмалъм у пошуках інформації	46
4.3.	Мексика: е-уряд для інформування, консультацій та участі громадян ..	47
4.4.	Словаччина: доступ до інформації онлайн	47
5.1.	Німеччина: консультації щодо Закону про свободу інформації	52
5.2.	Італія: муніципалітет Болоньї та проект ДЕМОС	55
6.1.	Шіста: е-участь через чати	59
7.1.	Європейський Союз – підходи до проблеми цифрового розриву в Європі	61
7.2.	Нова Зеландія: потреба у рівності	63
7.3.	Італія: проникнення Інтернету	63
7.4.	Чеська Республіка: проект eVA	63
8.1.	Нідерланди: цифрові інкубатори та соціальні мережі	66
8.2.	Фінляндія: залучення молоді	67
8.3.	Італія: муніципалітет Casalecchio di Reno, проект DIRE	68
8.4.	Шотландія: проект „Голос молоді Хайленду”	68
9.1.	Австралія: виклики для органів влади	72
10.1.	Німеччина: оцінювання громадських консультацій з питань планування використання земельних ділянок у містах	75
11.1.	Німеччина: конкурс „Е-спільнота-2002”	78
11.2.	Нідерланди: е-громадяни в Амстердамі	78
11.3.	Швеція: муніципальна мережа громад Больнеса	79
11.4.	Швеція: громадська рада Ельвшьо та інші інструменти	79
11.5.	Італія: муніципалітет Болоньї	80
11.6.	Швеція: Шіста і проект Cybervote	81
11.7.	Італія: депозитарій кращих практик	81
11.8.	Канада: пілотний проект е-демократії „Цифрова палата громад”	83

Таблиці

1.	Запитання для оцінювання онлайн-залучення	76
2.	Аналітичні рамки для порівняльного аналізу е-залучення	93
3.	Матриця Е-залучення	97
4.	Цілі та індикатори для веб-сайту „Поділіться з нами вашими думками”	102
5.	Європейська Комісія: застосування ІВП на кожному етапі циклу вироблення політики	127

Рисунки

1.	Життєвий цикл політики	35
2.	Створення онлайн-спільнот	85
3.	Життєвий цикл політики: основні етапи і стейкхолдери	88
	Про Організацію економічного співробітництва і розвитку	163